

KOMPOZYCJA URBANISTYCZNA

KSZTAŁTOWANIE PRZESTRZENI CYKL B- MY W PRZESTRZENI, SCENARIUSZ - ZAJĘCIA 1

Materiały pomocnicze

Kartki, długopisy/ołówki, kolorowe pisaki, mapa miasta, w którym przeprowadzone są zajęcia, papiery kolorowe, klej w sztyfcie, nożyczki, biała kartka techniczna A3/A4.

Cel

Zaznajomienie z pojęciem kompozycji w budowie miast, osiedli i otoczenia. Wprowadzenie pojęć z elementów kompozycji, umiejętności zaobserwowania i nazwania celowych zamierzeń projektowych w przestrzeni miasta, takie jak wyznaczanie osi widokowych, podłogi, ściany, otwarcia, zamknięcia itp. odniesienia kompozycji do widoku ulic, skwerów i miast.

Pojęcia do wprowadzenia

Kompozycja urbanistyczna i jej elementy- dominanta wysokościowa, kolorystyczna, materiałowa, osie widokowe, otwarcia, wnętrza urbanistyczne, ciągi komunikacyjne,

Dyskusja/ burza mózgów:

Uczniowie opowiadają o miastach, które w szczególny sposób wywarły na nich wrażenia (przykłady z wakacji wycieczek, filmów...). Zastanawiają się co wpłynęło na ich wrażenia, dlaczego niektóre miasta czy regiony uważamy za ładne, interesujące, a dlaczego inne nie. Zastanawiają się jakie elementy przestrzeni wpływają na korzystny odbiór miasta przez mieszkańca i turystę (odwiedzającego).

Dlaczego niektóre miasta zachwycają, mają urokliwe uliczki, piękne zaułki, wspaniałe place, i odbieramy je jako atrakcyjne, a niektóre nie wywierają takiego wrażenia.

Czym może być kompozycja w mieście? Odniesienie do powyższych rozważań:

Prezentacja

Omówienie poszczególnych przykładów na zobrazowanie pojęć kompozycji urbanistycznej:

- ◆ Wnętrza urbanistyczne, place, skwery, dziedzińce - jak forma i wielkość wpływa na użytkowanie i postrzeganie przestrzeni (półpubliczna, publiczna, salon miasta, teren cichy, rekreacyjny, itp.)
- ◆ Naprowadzanie – osie widokowe w układzie miasta, pokazanie przykładów na mapach, wyjaśnienie celowości takich założeń także w aspekcie historycznym,
- ◆ Otwarcie/zamknięcie, po co stosowane,
- ◆ Dominanty- rodzaje dominant, gdzie stosujemy, przykłady,
- ◆ Do czego służy komponowanie- uzyskanie określonych zachowań użytkowników (nakierowanie, odcięcie, zasłonięcie, skrócenie, zwrócenie uwagi, punkt orientacyjny itp.)

Ćwiczenie 1 (przerywnik prezentacji)

Materiały: Bristol A3/A4, papiery techniczne kolorowe, kredki, klej w sztyfcie, nożyczki.

Uczniowie na kartkach brystolu formatu A3/A4 wykonują kompozycję z dominantą:

a/ z naprowadzeniem,

b/ z zaskoczenia.

Dyskusja nad wynikami poszukiwań.

Ćwiczenie 1A (alternatywne, jeśli jest możliwość)

Przy pomocy przyniesionych przez edukatora klocków drewnianych (proste klocki niewielkich rozmiarów w pudełku- dość popularne) dzieci budują fragment miasta z wykorzystaniem poznanych pojęć- naprowadzenie, otwarcie, dominanta itp.

Dyskusja nad wynikami.

Prezentacja (ciąg dalszy)

- ◆ Ład przestrzenny- co to jest
- ◆ Zieleń jako element kompozycji
- ◆ *miejsca wywołujące emocje na przykładach (nawigowanie do kolejnych lekcji- wprowadzenie)*
- ◆ *przestrzenie publiczne jako miejsca gromadzące społeczność, katalizatory interakcji społecznych, miejsca nacechowane emocjami- (nawigowanie do kolejnych lekcji- wprowadzenie)*
- ◆ elementy wprowadzające do zagadnienia planów miejscowych- nawiązanie, że są dokumenty w których kompozycja jest istotą opracowania.
- ◆ Kicz w przestrzeni publicznej- zaśmiecanie banerami- filmik i przykłady przestrzeni z i bez reklam.
<http://krajobrazmojegomiasta.pl/reklama-w-przestrzeni-miejskiej>

Ćwiczenie 2.

Co jest atrakcyjnego w mojej miejscowości/ najbliższej otoczeniu? Dlaczego przykuwa moją uwagę? Gdzie czuję się dobrze? Albo dlaczego czuję się tam źle? Burza mózgów.

Materiały: ksero mapki miejscowości, centrum wsi/miasta.

Na mapce ksero A3 miejscowości uczniowie oznaczają zauważone elementy kompozycji- osie, pierzeje, dominanty, obiekty ważne/wyróżnione itp. Uczniowie znajdują kształty – prostokąty, owale, osie symetrii w planie. Czy można wyróżnić główną oś kompozycyjną miasta/ fragmentu na mapie? Co jest głównym elementem organizującym przestrzeń?

Zastanawiają się czy można coś zmienić, poprawić dodać. Wykonują swoje propozycje i dyskutują nad nimi.

- Może na drodze do szkoły jest dominanta, albo otwarcie lub atrakcyjna oś?

Wspólne omówienie prac w odniesieniu do oglądanych na prezentacji przykładów. Edukator i uczniowie zastanawiają się jak wyglądałyby oznaczone miejsca w perspektywie. Można rysować na kartce lub tablicy.

Ćwiczenie 2 alternatywnie - dla starszych:

Ksera z czasopism (świetnie sprawdza się Sarpowy ARCH), kleje w sztyfcie, nożyczki, kartka z bloku technicznego A3.

Uczniowie wykonują panoramę miasta z elementami wnętrza lub osi widokowej z dominantą.

Podejście wielokierunkowe:

1. Język polski- określenia synonimów do poznanych pojęć,
2. wiedza o kulturze- jak region w którym mieszkają ludzie, jego tradycje i zwyczaje wpływają na kształtowanie kompozycji?
3. Sztuka- elementy kompozycji w obrazach z tłem architektonicznym (np. malarstwo renesansowe, albo Canaletto?)
4. Informatyka- kompozycje witryn internetowych, jakie ładne drugie mniej- dlaczego? Widzisz kompozycję ?
5. Geografia - mapy i plany atrakcyjnych kompozycyjnie miast (Paryż- osie, Barcelona, itp.).
6. Historia- z czego wynika kompozycja wnętrz urbanistycznych np. rynków czy placów targowych? Jak rozwijały się miasta pod kątem kompozycji? Gdzie lokalizowano miasta, warownie, zamki?
7. Matematyka/ Geometria- bryły w kompozycji urbanistycznej